

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato: 14. oktober 2016

Høringsuttalelse - Forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger ved offentlige anskaffelser

1 Innledning

NESO viser til høringsbrev datert 16.08.16 fra Kunnskapsdepartementet vedrørende forslag til forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger ved offentlige anskaffelser. Høringsfrist er satt til 16.10.16.

Nordnorske Entreprenørers Service - Organisasjon SA (NESO) er den største organisasjonen for byggebransjen i Nord-Norge og den største frittstående næringslivsorganisasjonen i landsdelen. NESO har 121 eiere / medlemsbedrifter fra hele landsdelen, våre medlemsbedrifter omsetter årlig for ca 11 milliarder kroner og har samlet ca 4500 medarbeidere.

NESO støtter tiltak som bidrar til at bransjen blir mer seriøs og som kan bedre rekrutteringen til bygge- og anleggsbransjen. NESO har sammen med bransjen nasjonalt jobbet målrettet med å bidra til mer seriøsitet i bransjen i en årrekke og var med i arbeidsgruppen som leverte rapporten «Enkelt å være seriøs – ny sentral godkjenning» 21. august 2014 til kommunal og moderniseringsdepartementet. (KMD). Vi stiller også krav til våre medlemsbedrifter når det kommer til seriøsitet, herunder rekruttering og bruk av lærlinger.

Som et nylig eksempel på dette arbeidet møtte NESO i Lofotrådet (interkommunalt råd for kommunene i Lofoten) vinteren 2016 for å vise kommunene de positive effektene av å stille krav om lærlinger og faglærte i offentlige anbudskonkurranser. Resultatet ble at Lofotrådet anbefalte kommunene å innføre slike krav, noe lofotkommunene igjen har forpliktet seg til å gjøre før forskriften har trådt i kraft.

En kartlegging viser at våre medlemsbedrifter har ca. 9 % andel lærlinger i forhold til totalt antall medarbeidere. Vi tror dette er en betydelig høyere andel enn i bransjen for øvrig og vi arbeider kontinuerlig for å øke andelen ytterligere. Ett av våre tiltak for å øke antallet lærlinger, er "NESOs lærlingskole" hvor vi nå har ca 100 elever fra hele landsdelen. Denne skolen tilsvare VG1 og VG2 byggfag og vi har drevet den i snart 8 år i samarbeid med Nordland Fylkeskommune med et frafall på under 10 %. De faglige resultatene er unike i nasjonal sammenheng – elevene har en snittkarakter på 5,2 ved avsluttende eksamen.

NESO

NESO er derfor i utgangspunktet positiv til endringene i anskaffelsesregelverket som stiller krav til bruk av lærlinger ved offentlige anskaffelser.

Våre merknader og innspill til forskriftsforslaget følger nedenfor med samme inndeling som forskriftsforslaget.

2 NESOs merknader til forskriften

§ 1-4 – Formål, definisjoner, virkeområde

NESO har ingen merknader til de innledende bestemmelsene om forskriftens formål, definisjoner og virkeområde. Etter NESOs oppfatning er disse bestemmelsene både presise og lett forståelige.

§ 5 – Terskelverdi og krav til kontraktens varighet

NESO er enig i at det er fornuftig å avgrense hvilke kontrakter kravet om lærlinger etter forskriften skal gjelde for. Etter vår oppfatning er det positivt at kontrakter med en verdi under henholdsvis kr 1,75 mill og kr 1,1 mill er unntatt forskriften, da en slik ordning ikke vil stenge for de mindre foretakene og således føre til mer konkurranse. Det samme synet mener vi gjør seg gjeldende ved forslaget om at kontrakter med en varighet under tre måneder er unntatt kravet om lærlinger.

NESO stiller seg imidlertid kritisk til at det skal være ulike terskelverdier for plikten til å bruke lærlinger for henholdsvis statlige myndigheter og andre oppdragsgivere, herunder kommuner.

Vi antar at myndighetene her sikter til terskelverdiene for vare- og tjenestekontrakter. Andre terskelverdier gjelder imidlertid for bygg og anleggskontrakter. Her er nasjonal terskelverdi 1,1 mill, samt EØS terskelverdi 44 mill.

Den foreslåtte regel vil innebære at offentlige oppdragsgivere må lyse ut bygg- og anleggsoppdrag, men ikke stille krav til bruk av lærlinger. Dette vil for eksempel gjelde for kommunale oppdragsgivere som må kunngjøre bygg- og anleggsoppdrag med verdier over kr 1,1 mill, men ikke plikter å stille krav om lærlinger dersom kontraktens antatte verdi er under kr 1,75 mill.

Etter vårt syn hadde det skapt mer harmoni mellom reglene og vært lettere å forholde seg til dersom terskelverdien var satt lik den nye nasjonale terskelverdien på kr 1,1 mill. Alterantivt kunne man stilt forskjellige krav alt etter hvilken anskaffelse det gjaldt (varer og tjenester eller bygg- og anleggskontrakter).

§ 6 – Plikt til å stille krav om bruk av lærlinger

NESO er enig i departementets forslag om at det må stilles krav til at leverandøren er tilknyttet en lærlingeordning, og at en eller flere lærlinger deltar i arbeidet med å oppfylle kontrakten.

NESO

§ 7 – Særlig behov for lære plasser

Etter NESOs syn er det formålstjenlig at Utdanningsdirektoratets statistikk legges til grunn for vurderingen av om det er klart flere lærlinger enn lære plasser innenfor et fag. Dette fordi det enkle regler øker sannsynligheten for at kravene i forskriften blir overholdt av oppdragsgiver.

§ 8 – Utenlandske leverandører

NESO mener regelen om hvordan utenlandske leverandører kan oppfylle kravet om lærlinger etter forskriften er godt formulert. Når det kommer til spørsmålet om hvordan disse leverandørene kan dokumentere at kravene er oppfylt, har vi likevel et innspill som vi mener kan lette arbeidet for oppdragsgiver.

NESOs innspill: Liste over forhåndsgodkjente utenlandske lærlingeordninger

Departementet bør etter vår mening få utarbeidet en liste over forhåndsgodkjente lærlingeordninger sortert etter land og navn på ordningen. Denne listen bør gjøres tilgjengelig på en internettside og fremkomme av veilederen som departementet utarbeider, og oppdateres jevnlig. Dette vil etter vår mening lette arbeidet for oppdragsgivere som unngår å måtte kontrollere at lærlingeordningen er godkjent i hjemlandet. Departementet har nok også større kompetanse og ressurser til å kontrollere utenlandske lærlingeordninger enn den enkelte oppdragsgiver.

§ 9 - Kontroll

Etter NESOs mening er bestemmelsen om kontroll godt formulert. NESO er av den oppfatning at det er formålstjenlig å ikke konkretisere hva som menes med «reelle forsøk på å inngå lærekontrakt uten å lykkes». Dette fordi formålet med bestemmelsen er å kunne fastslå om en leverandør har forsøkt å skaffe lærling, uten å stille rigide krav til hvordan fremgangsmåten til leverandøren har vært.

3 Kravet om lærlinger kan dokumenteres gjennom den sentrale godkjenningen

I arbeidet for å sikre mer seriøsitet i bygge- og anleggsbransjen finnes det allerede en offentlig ordning der bedrifter kan dokumentere at de er godkjent som lærebedrift, nemlig den sentrale godkjenningsordningen på dibk.no. Ved å søke på direktoratets hjemmesider via linken <https://seregister.dibk.no/> får man opp det sentrale godkjenningsbeviset til det aktuelle foretaket hvor det fremkommer tydelig om de har godkjenning som opplæringsbedrift. NESO vedlegger et eksempel på et slikt godkjenningsbevis for sentral godkjenning.

Vedlegg 1: Eksempel på sentralt godkjenningsbevis

Denne synliggjør at leverandøren er offentlig godkjent lærebedrift og det vil da være hensiktsmessig å legge frem dokumentasjon på den sentrale godkjenningen.

Vi oppfordrer derfor departementet til å ta med i veilederen til forskriften et punkt om at det er tilstrekkelig dokumentasjon at leverandørene viser til at deres nåværende sentrale godkjenning.

NESO

På denne måten unngår man dobbeldokumentasjon, da foretaket allerede har dokumentert godkjenningen overfor offentlige myndigheter. Det er også som vist til ovenfor svært enkelt for oppdragsgiver å søke på dibk.no etter foretak som innehar sentral godkjenning og som er godkjent lærebedrift. En slik ordning minsker derfor byråkratiet og fører til mer effektiv ressursbruk hos leverandørene. Det vil også være et incentiv for leverandørene til å søke om sentral godkjenning og kan derfor også være et ledd i regjeringens arbeid for å fremme en mer seriøs bygge- og anleggsbransje.

4 Oppsummering

Oppsummert støtter NESO de fleste forslagene fra departementet. Vi mener imidlertid at det bør aksepteres som dokumentasjon at leverandørene viser til at de er godkjent lærebedrift gjennom sin sentrale godkjenning. Videre er vi av den oppfatning at departementet bør utarbeide en liste over forhåndsgodkjente utenlandske lærlingeordninger. Felles for disse to forslagene fra NESO er at de fører til mindre byråkrati og mer effektiv ressursbruk både for leverandører og oppdragsgivere, uten å gå på bekostning av andre hensyn i forskriften.

Med vennlig hilsen
NESO

Trygve Eriksen
Advokatfullmektig
e-post: trygve@neso.no

Ruben Jensen
administrerende direktør

SENTRALT GODKJENT FORETAK FOR ANSVARSRETT ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

Sentral godkjenning for: **TRE TEAM ENTREPRENØR AS**

Foretaket, med organisasjonsnummer 966419482, er gitt følgende sentrale godkjenning i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 § 22-1 og forskrift om byggesak av 26. mars 2010 nr 488 (SAK10)

- › Utførelse av Tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2
- › Utførelse av Plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2
- › Utførelse av Montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2
- › Søker (for alle typer tiltak) i tiltaksklasse 1
- › Utførelse av Arbeid på bevaringsverdige byggverk i tiltaksklasse 1
- › Prosjektering av Konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1

TRE TEAM ENTREPRENØR AS:

- › Godkjent opplæringsbedrift
- › Ansvarsforsikring
- › Yrskeskadeforsikring

Godkjenningen er gyldig til 07.04.2019

Godkjenningen er bare gyldig dersom fastsatte gebyr for å inneha sentral godkjenning betales innen fristene. Det